

Конспект за изпит

№	Въпрос:
I. История и теория на европейската интеграция	
1.	Основни международни организации в Европа (необходими разграничения): ООН, НАТО, Съвет на Европа, ОССЕ, ЗЕС, ОИСР и др.
2.	Основни идеи за европейско обединяване. Планът “Шуман” и създаването на Европейските общности. Учредителни договори (особености).
3.	Понятие и същност на „интеграцията”. Етапи на европейската интеграция.
4.	Довършване, разширяване и задълбочаване. Историческо развитие, икономическа и политическа логика на европейското изграждане. Единен европейски акт.
5.	Особености и съдържание на Договора от Маастрихт за създаване на ЕС. Разграничение между “стълбовете”.
6.	Договорите от Амстердам и Ница. Тенденции в развитието на ЕС.
7.	Конституция за Европа – особености и причини за неуспеха. Лисабонският договор – особености, реформи в УД.
8.	Основни особености и специфики на Европейските общности и на Европейския съюз. Правосубектност на ЕС.
9.	Компетентност на ЕС – видове, упражняване. Принципи на субсидиарност и пропорционалност.
II. Институционална система на ЕС.	
10.	Структура и органи на ЕС – обща характеристика, особености, уредба. Реформа от Лисабон.
11.	Европейски съвет. Председателство на ЕС.
12.	Съвет на министрите. КОРЕПЕР и консултативни комитети – състав, функции, актове, особености.
13.	Европейска комисия – състав, функции, актове, особености.
14.	Европейски парламент – състав, функции, актове, особености.
15.	Нормотворчески процедури в ЕС.
16.	Сметна палата, Европейска централна банка, други органи. Система на комитологията.
III. Система на източниците на Правото на ЕС и правни принципи на европейската интеграция	
17.	Система на източниците на Правото на ЕС.
18.	„Първични” източници – видове, съдържание, особености, действие, йерархия.
19.	“Производни” източници. Актове на институциите – видове, особености, реквизити.
20.	Други „производни” източници на Правото на ЕС
21.	Външни и неписани източници на Правото на ЕС. Значение на практиката на Съда на ЕС.
22.	Правни принципи на интеграцията. Принцип на институционална и процедурна автономия и нейните граници. Принцип на лоялно сътрудничество.
23.	Принципи на правото ЕС. Извеждане, особености, значение. Разграничение от международното право.
24.	Принцип на непосредствената приложимост – особености, значение.
25.	Принцип на примата – особености, действие, задължения за националните органи.

26.	Принцип на директния ефект – особености, действие. Критерии за директен ефект и видове директен ефект.
27.	Директен ефект на различните източници.
28.	Директен ефект – задължения за националните органи.
29.	IV. Съдебна система на ЕС. Съдебна система на ЕС – обща характеристика, видове съдилища, компетентност и функции.
30.	Състав и организация на съдилищата на ЕС. Новото от Лисабон.
31.	Основни производства пред Съда на Европейските общности – систематизация, разграничения. Общи процедурни правила.
32.	Производство за отмяна на актове.
33.	Производство за противоправно бездействие.
34.	Производство за нарушаване на Правото на ЕС от държава-членка.
35.	Договорна и извъндоговорна отговорност.
36.	Производство за преюдициални заключения.
37.	Пространство на свобода, сигурност и правосъдие.
	V. Основи на материалното право и секторните политики на ЕС.
38.	Обща политика по външните работи и сигурността.
39.	Гражданство на ЕС – особености. Икономически права.
40.	Политически права на гражданите на ЕС. Други права, гарантирани от Правото на ЕС.
41.	Защита на правата на човек в ЕС.
42.	Четири свободи на движение – общо представяне, основни особености.
43.	Обща търговска политика. Митнически съюз. Политика за защита на конкуренцията.
44.	Материално право на ЕС – общо представяне на основните политики.
45.	Членство в ЕС. Засилено сътрудничество.

Библиография

Основна:

1. „Лисабонският договор. Коментари”, Университетско издателство „Свети Климент Охридски”
2. „Система на източниците на Правото на ЕС” – Атанас СЕМОВ, Университетско издателство „Свети Климент Охридски”
3. „Принципи на прилагане на правото на ЕС” – Атанас СЕМОВ, ИПАЕИ, 2007
4. „Основни въпроси за Европейския съюз” – Бруно Аломар, Себастиан Дациано, Тристоф Гара, Център за продължаващо обучение при ЮФ на СУ, 2011
5. „Съдът на ЕС” – Атанас СЕМОВ – в: „Съвременно международно правораздаване – т. II”, Институт по международно право, Институт по европейско право
6. „Институционално право на ЕС” – Жан-Пол ЖАКЕ, Институт по европейско право Университетско издателство, 2007
7. „Европейско право” – Жан-Клод ГОТРОН, Институт по европейско право, Университетско издателство, 2006
8. „Международните организации” – Жан ШАРПАНТИЕ, Институт по европейско право

9. „Какво трябва да знаем за ЕС” – Атанас СЕМОВ, Институт по европейско право
10. „55 най-важни решения на СЕО с коментари”, Институт по европейско право

Допълнителна:

На български език:

11. „История на европейското изграждане”, Мари-Франс КРИСТОФ-ЧАКАЛОФ, www.eubg.eu
12. „Записки по Право на ЕС” – Флоранс БЕНОА-РОМЕР, Жан-Пол ЖАКЕ, Жан-Клод ГОТРОН, Етиен КРИКИ, Жан-Дени МУТОН, Университетско издателство, 2008
13. „Съдът на ЕС” – Атанас СЕМОВ – в: „Съвременно международно правораздаване – т. II”, Институт по международно право, Институт по европейско право
14. *Права на гражданите на ЕС. Том I – Правен режим на правата на човека в ЕС*, УИ „Св. Климент Охридски”, 2013 *Права на гражданите на ЕС. Том II – Правен режим на гражданството на ЕС и свободното движение*, УИ „Св. Климент Охридски”, 2013
15. „Право на Европейския съюз”, Жасмин ПОПОВА, Изд. „Сиела”, 2011
16. „Политики на ЕС”, Ингрид ШИКОВА – УИ „Св. Кл. Охридски”
17. *Договор за ЕО. Договор за ЕС. Съдебна практика*, Станислав КОСТОВ (съст.), Сиби, 2008
18. „Юридически размисли върху бъдещето на ЕС” – Жан-Дени МУТОН, Университетско издателство
19. „Правото на Съвета на Европа”, Флоранс БЕНОА-РОМЕР, Изд. на Съвета на Европа *Могат да се използват още:*
20. „Лисабонският договор – една (не)довършена реформа” – сборник коментари, Атанас СЕМОВ (съст. и ред.), Университетско издателство
21. „Европейският съюз след Лисабонския договор – по-близо до гражданите?” – Снежана НАЧЕВА (съст. и ред.), Съюз на юристите в България, 2011
22. „Процесуално право на ЕО”, Жан БУЛЮИ, Марко ДАРМОН, Институт по Международно право
23. „Общностно право”, Юлия ЗАХАРИЕВА – в: Ингрид ШИКОВА (ред.), „Европейският съюз. История, институции, политики”, ИПАЕИ, С. 2003
24. „Източници и основни принципи на общностното право”, Ружа ИВАНОВА – в: Ружа ИВАНОВА (ред.), Основи на европейската интеграция, Център за европейски изследвания, С. 1998
25. „Основните принципи на върховенство на правото и на пропорционалност и изграждането на европейския конституционен ред”, Марияна КАРАГЪЗОВА – в: „Конституция, външна политика и европейско конституционно пространство”, Фондация „Фридрих Еберт” и Институт за политически и правни изследвания, С. 2004
26. „Преюдициалното запитване до Съда на Европейските общности”, Александър КОРНЕЗОВ, Сиби, 2008
27. „Преюдициалното запитване до Съда на ЕО. Сборник нормативни актове и практически указания”, Александър КОРНЕЗОВ (съст.), Сиби, 2008
28. *Въведение (т. III Директен ефект)*, Андрю ОПЕНХАЙМЕР – в: „Европейският съюз и националните конституции. Опитът на държавите-членки”, Атанас Семов (съст. и ред.), Софийски университет „Св. Климент Охридски”, Институт по Европейско право, С. 2005
29. „Европа, разширяването, конституцията” – колектив, Институт по европейско право

30. „Адаптиране на Конституцията на републиката от 1991 г. към изискванията за присъединяване на България към Европейския съюз”, Евгений ТАНЧЕВ, сп. „Юридически свят”, 2/2002
31. „Присъединяването на Република България към Европейския съюз и въпросът за промяна на Конституцията”, Тодор ТОДОРОВ, сп. „Съвременно право”, 6/2003
32. „Право на ЕС. Наказателноправни въпроси”, Христо ХРИСТЕВ, Сиела, 2012

На френски език:

33. Louis DUBOIS, Claude BLUMANN, *Droit matériel de l'Union européenne*, Montchrestien, Paris, 2009.
34. Jean-Claude GAUTRON, *Droit européen*, Dalloz, 4^e édition, Paris 2012
35. Guy ISAAK, Marc BLANQUET, *Droit communautaire général*, Paris, Sirey, 2006
36. Jean-Paul JACQUE, *Droit institutionnel de l'Union européenne*, 6^{ième} édition, Dalloz, Paris, 2010
37. Jean-Victor LOUIS, Thierry RONSE, *L'ordre juridique de l'Union européenne*, L.G.D.G et a., Paris 2005
38. Sean Van RAEPENBUSCH, *Droit institutionnel de l'Union européenne*, Larcier, 2005
39. Joël RIDEAU, *Droit institutionnel de l'Union et des Communautés européennes*, 5^e éditions, LGDJ, Paris, 2006.
40. Denys SIMON, *Le système juridique communautaire*, PUF, 3e édition, Paris, 2001
41. Melchior WATHELET, *Contentieux européen*, Collection de la Faculté de droit de l'Université de Liège, Larcier, 2010

На английски език:

42. Mark BREALEY, Mark HOSKINS, *Remedies in EC Law*, Sweet & Maxwell, 2^e éd., 1998
43. Paul CRAIG, Grainne DE BURCA, *EU law: Text, cases and Materials*, 5th edition, Oxford University Press, Oxford, 2011
44. Grain de BURCA, John H. H. WEILER (dir.), *The European Court of Justice*, Oxford University Press, Collected courses of the Academy of European Law, 2001
45. Francis JACOBS, *Is the Court of Justice of the European Communities a Constitutional Court?*, in: *Constitutional Adjudication in European Community and National Law. Essays for the Hon. Mr. Justice T. F. O'Higgins*, Butterworths, Dublin, 1992
46. Trevor C. HARTLEY, *The Foundations of European Union Law*, Oxford University Press, 7th Edition, 2010
47. Koen LENAERTS, Dirk ARTS, Ignace MASELIS, *Procedurall Law of the European Union*, 2nd edition, Thomson, Sweet and Maxwell, London, 2006
48. Koen LENAERTS, Piet VAN NUFFEL, Robert BRAY, *Constitutional Law of the European Union*, 2nd Edition, Sweet & Maxwell, Tomson Reuters, London, 2009
49. Josephine STEINER, Lorna WOODS, *EU Law*, Oxford University Press, 10th edition, Oxford, 2009
50. Christian W.A. TIMMERMANS, Alison MCDONNELL, Paul J.G. Kapteyn, Kamiel Mortelmans, *The Law of the European Union and the European Communities*, 4th edition, Kluwer Law International, Leiden, 2009
51. John Anthony Usher, *General Principles of EC Law*, Longman, European Law Series, Edinburg, 1998
52. На италиански език: G. TESAURO, *Dritto dell'Unione europea*, 6 ed., Padova, Cedam, 2010

Дата: 10 април 2013 г.

Съставил:

Доц. д.ю.н. Атанас СЕМОВ,
носител на Катедра „Жан Моне” на ЕС